

Ο πρώτος ερευνητής του Χριστιανισμού

/ Γνώμες

• Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μάνης κ. Χρυσοστόμου Γ΄

Ὁ πρῶτος ἐρευνητής τοῦ Χριστιανισμοῦ εἶναι ὁ Ἀπόστολος Θωμᾶς. Ὁ Ἀναστάς Κύριος ἐκεῖ στό ὑπερῶν, ὅπου εἰσῆλθε «κεκλεισμένων τῶν θυρῶν» προσκάλεσε τόν μαθητή του Θωμᾶ καί τοῦ εἶπε: «Ἔλα Θωμᾶ, "φέρε τόν δάκτυλόν σου ὧδε... καί φέρε τήν χεῖρα σου καί βάλε εἰς τήν πλευράν μου"» (Ἰω. 20,27). Σάν νά τοῦ λέγει, ἄφησα τούς τύπους τῶν ἡλων στά χέρια μου καί στά πόδια γιά σένα Θωμᾶ, πού δυσπιστεῖς, ἀλλά κοίταξε καί τήν πλευρά μου, ἐκείνη τήν πλευρά πού δέχθηκε τόν λογχισμό καί ἀπ' ὅπου ἐξῆλθε αἷμα καί ὕδωρ, πού συμβολίζουν τό Βάπτισμα καί τήν Θεία Κοινωνία. Καί ὁ Θωμᾶς ὁ δύσπιστος, αὐτός πού εἶχε τά πολλά «γιατί», αὐτός πού εἶχε τίς ἀμφιβολίες, «διά τῆς θέας» ψηλάφησε τόν Κύριο. «Ἰδὼν αὐτίκα ἐπίστευσεν, μή ἀναμείνας ψηλαφήσαι», ὡς λέγει ὁ Ζιγαβηνός. Δέν θά μπορούσε νά εἶναι διαφορετικά μπροστά στόν Κύριο. Γι' αὐτό καί ὁμολογεῖ: «Ὁ Κύριός μου καί Θεός μου» (Ἰω. 20,28). Ἔτσι ἔρχεται καί ἡ Ὁρθόδοξη Ἀγιογραφία, ὅταν ἱστορεῖ τό περιστατικό αὐτό, δείχνει τόν Ἀπόστολο Θωμᾶ μπροστά στόν Ἀναστημένο Κύριο νά ὑψώνει τό χέρι του, πού δηλώνει τήν ἀπορία καί τήν ἀμφιβολία.

*

Τό ἱστορικό αὐτό γεγονός πού καταγράφει ὁ Εὐαγγελιστής Ἰωάννης φανερώνει δύο

σημεία. Τό πρώτο είναι, ότι ο Χριστιανισμός αποδέχεται τήν έρευνα. Δέν είναι αντίθετος ο Χριστιανισμός καί ή Όρθόδοξη Έκκλησία ανά τούς αιώνες μέ τήν έρευνα καί μέ τήν εξέταση. Αποδέχεται τήν έπιστημονική έρευνα καί τίς έφευρέσεις. Λέει, έλα νά εξετάσεις. Είναι λανθασμένο αυτό, πού γράφεται καί τό λέγουν πολλοί, τό «πίστευε καί μή έρεύνα». Αυτό δέν υπάρχει στήν Αγία Γραφή, είναι μία πλάνη. Η Αγία Γραφή λέει ακριβώς τό αντίθετο, «έρχου καί ίδε». Καί αυτό ακριβώς σήμερα έκαμνε ο Κύριος στόν δύσπιστο, στόν έχοντα άμβιβολίες, στόν Θωμά. Τοῦ εἶπε, «φέρε τόν δάκτυλόν σου ὧδε... καί φέρε τήν χεῖρα σου καί βάλε εἰς τήν πλευράν μου». Τό πρώτο, λοιπόν, σημείο, ότι ο Χριστιανισμός αποδέχεται καί ὄχι μόνον αποδέχεται, αλλά προχωρεῖ ακόμα ένα βήμα καί εὐλογεῖ τήν έπιστημονική έρευνα, τήν πρόοδο τῆς έπιστήμης, όταν είναι γιά τό καλό τῆς ανθρωπότητας. Διότι δέν έχει τίποτα άπολύτως νά φοβηθεῖ. Διότι ἄλλος ὁ δρόμος τῆς θρησκείας καί ἄλλος ὁ δρόμος τῆς έπιστήμης. Δέν συγκρούεται ή θρησκεία καί ή έπιστήμη. Η έπιστήμη έμπλουτίζει τόν άνθρωπο μέ γνώσεις. Η θρησκεία τόν ὁδηγεῖ στή θέωση. Μάλιστα, ή έπιστημονική αναζήτηση εκκινεί από τήν θεϊκή έντολή «πληρώσατε τήν γῆν καί κατακυριεύσατε αὐτῆς» (Γεν. 1,28) ὡς καί ή θέση τῶν πρωτοπλάστων στόν Παράδεισο τῆς τρυφῆς ἦταν τό: «εργάζεσθαι αὐτόν καί φυλάσσειν» (Γεν. 1,15). Ἐδῶ ἐγκτεται ακριβώς ή ὅλη εργασία καί ή δημιουργικότητα τοῦ ανθρώπου καί ή έπιστημονική έρευνητική εργασία. Δηλαδή, στήν έντολή τοῦ Θεοῦ πρὸς αὐτόν νά μεριμνήσει γιά τήν ὅλη κτίση, τήν ὁποία, μέ τόση σοφία δημιούργησε καί συντηρεῖ μέ τήν πρόνοιά Του. Ὁ Θεός, λοιπόν, «ἔδωκεν ἀνθρώποις ἐπιστήμην ἐνδοξάζεσθαι ἐν τοῖς θαυμασίοις αὐτοῦ» (Σ. Σειράχ, λη´,6).

Στό σημείο αυτό αξίζει νά παραθέσουμε καί ὠρισμένα αποφθέγματα σπουδαίων έπιστημόνων:

«Πᾶσα τε έπιστήμη χωριζομένη δικαιοσύνης καί τῆς ἄλλης ἀρετῆς πανουργία, οὐ σοφία φαίνεται» (Πλάτων).

«Η έπιστήμη δέν έχει Θεό. Ὁ έπιστήμων έχει» (Παστέρ).

«Έπιστήμη καί Θρησκεία είναι δίδυμοι ἀδελφαί. Η μέν εξετάζει τήν δημιουργία, ή δέ, τόν Δημιουργό» (Φόν Μπράουν).

«Έπιστήμη ἄνευ Θρησκείας είναι παράλυτος, θρησκεία δέ ἄνευ Έπιστήμης παραμένει τυφλή» (Άϊνστάιν).

«Θρησκεία καί φυσική Έπιστήμη δέν αποκλείουν ή μία τήν ἄλλη, αλλά συμπληρώνουν ἀλλήλας καί τελοῦν εἰς ἀλληλεξάρτησιν μεταξύ των» (Μάξ Πλάνκ).

«Όλίγη έπιστήμη απομακρύνει από τόν Θεόν, πολλή έπιστήμη επαναφέρει εἰς τόν

Θεόν» (Λάιμπνιτς).

«Τό «ποιός» καί τό «γιατί» θά τό πεῖ ἡ Ἐκκλησία γιά τόν ἄνθρωπο. Τό «πῶς» καί τό «τί» ἡ ἐπιστήμη» (Μπρατσιώτης).

«Ἡ ἱατρική ἐπιστήμη ἀναλαμβάνει τήν θεραπεία τῆς σωματικῆς ἀσθένειας, ἐνῶ ἡ Ἐκκλησία θεραπεύει τήν ψυχή» (Δημακάκος).

«Θεωρῶ ὅτι ἡ θρησκεία εἶναι ὠφέλιμος στόν ἐπιστήμονα» (Βέης).

«Ἡ ἐπιστήμη δέν ἐμποδίζει τόν ἄνθρωπο νά εἶναι συγχρόνως καί πιστός χριστιανός» (Γράψα).

*

Τό δεύτερο σημεῖο εἶναι, ὅτι αὐτό τό πνευματικό ὁδοιπορικό τῆς ἀμφιβολίας τοῦ Θωμᾶ τό δέχθηκαν ἀνά τούς αἰῶνες, τό ἔζησαν καί τό βίωσαν πάρα πολλοί ἄνθρωποι διανοητές, φιλόσοφοι, ἐπιστήμονες δηλαδή, πέρασαν αὐτή τήν πνευματική Ὀδύσσεια. Πάλεψαν ἐσωτερικά γιά νά βροῦν τελικά τόν Θεό. Καί τελικά τούς κέρδισε ὁ Χριστός καί εἶπαν, ὅπως ὁ Ἀπόστολος Θωμᾶς, «ὁ Κύριός μου καί ὁ Θεός μου». Γιατί κατάλαβαν ὅτι ὁ ἄνθρωπος καί ἡ ἐπιστήμη ἔχουν ὅρια.

*

Σέ μία ἐποχή ποικίλων ἀναζητήσεων, μέ τήν ἠθική παρακμή σ' αὐτόν τόν 21ο αἰῶνα καί μέ τά τόσα ἐπιτεύγματα τά τεχνολογικά, σ' αὐτή τήν ἐποχή, πού ὁ ἄνθρωπος ἀναζητεῖ καί παλεύει ἐσωτερικά, γεννᾶται ἕνα ἐρώτημα. Μήπως κρύβεται καί στήν δική μας καρδιά ἐνίστε κάποιος Θωμᾶς; Ἐννοῶ, ὁ Θωμᾶς τῆς ἀμφιβολίας, τῆς ἀμφισβήτησης, τῆς δυσπιστίας. Μήπως πολλά «γιατί» τίθενται καί παλεύει ὁ ἄνθρωπος γιά νά βρεῖ τελικά τόν Θεό; Ὡστόσο, ὀφείλει νά ξέρει ὁ τεχνοκρατούμενος σύγχρονος ἄνθρωπος, ὅτι πάντοτε ὑπάρχει ἡ πρόσκληση τῆς θείας συγκατάβασης. Ἦλα παιδί μου καί ἐξέτασε. Ἦλα, «φέρε τόν δάκτυλόν σου ὧδε». Κάμε τήν ἔρευνά σου, ἐλεύθερα. Μά συνάμα ὑπάρχει καί ἡ διαβεβαίωση, «μακάριοι οἱ μή ἰδόντες καί πιστεύσαντες» (Ἰω. 20, 29). Θά εἶναι εὐτυχισμένοι καί τρισευτυχισμένοι ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι θά προχωρήσουν στήν ἄλλη αἴσθηση, πού εἶναι τό γεγονός τῆς πίστεως.-